

N:o 9.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen om ändrad lydelse af 35 § 1 mom. af nådiga förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning af brännvin; gifven Stockholms slott den 3 december 1909.

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen besluta, att 35 § 1 mom. af nådiga förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning af brännvin skall från dag, som Kungl. Maj:t bestämmer, erhålla följande ändrade lydelse:

Polismyndighet i stad samt kronobetjänt och kommunalnämnd å landet åligge tillse, att å ställe, där detaljhandel med brännvin idkas, ordning samt de i denna författning meddelade föreskrifter noga iakttagas. När störande oordning förekommer eller anledning finnes att befara sådan, äga Kungl. Maj:ts befallningshafvande äfvensom polismyndighet i stad samt kronobetjänt och kommunalnämnd å landet anbefalla stängning af lokalen och rörelsens inställande.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas Riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Carl Swartz.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 december 1909.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
              HEDERSTIERNA,
              SWARTZ,
              grefve HAMILTON,
              grefve EHRENSVÄRD,
              MALM,
              LINDSTRÖM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Swartz anförde vidare:
Inför Eders Kungl. Maj:t tillåter jag mig i underdånighet nu anmäla uppkommen fråga om ändring i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning af brännvin.

Under erinran att enligt 31 § 1 mom. i nådiga förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning af vin och öl Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande kunde för bestämdt tillfälle, då oordningar skäligen kunde vara att befara, såsom bland annat då större folksamling väntades äga rum, förbjuda bedrifvandet af eljes tillåten utskänkning eller annan försäljning af vin och öl eller för sådant tillfälle föreskrifva de inskränkningar i försäljningsrätten, som till ordningens upprätthållande kunde finnas nödiga, framhåller Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande

i Stockholms län i underdånig skrifvelse den 29 sistlidne september, att i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning af brännvin icke funnes någon motsvarande befogenhet för Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande. Enligt 35 § 1 mom. i denna förordning vore det polismyndighet i stad samt kronobetjänt och kommunalnämnd å landet, på hvilka det ankomme att anbefalla stängning af lokal, där detaljhandel med brännvin idkades, och rörelsens inställande, när störande oordning förekomme eller anledning funnes att befara sådan.

Erfarenheten vid tiden för början af den i augusti månad år 1909 utbrutna storstrejken hade visat, att den angifna olikheten mellan de båda författningarne icke vore utan betydelse. Vid de tillfällen, då ett allmänt spritförbud för hela länet vore af behovet påkalladt, vore snabbhet och likformighet i åtgärder af stor vikt; och då kunde det icke vara lämpligt, att länsstyrelsen, med fria händer att besluta om öl och vin, måste ifråga om brännvinet inskränka sig till att fästa magistraters och kronofogdars uppmärksamhet på nödvändigheten af vissa åtgärder. Länsstyrelsen vore i dessa fall, där förutsättningen vore att den allmänna ordningens ovägerliga upprätthållande hotades, närmast att bedöma ställningen och behovet inom länet i det hela och kunde med lätthet på snabbaste sätt skaffa sig upplysningar om läget inom de särskilda orterna.

På det att länsstyrelsen måtte kunna i detta hänseende på bästa sätt och utan onödig omgång fullgöra sin skyldighet enligt § 10 i landshöfdinginstruktionen att hafva omsorgsfull vårdnad därå, att allmän ordning och säkerhet upprätthölles, torde det därför vara nödvändigt, att sådan ändring gjordes i 35 § 1 mom. i brännvinsförsäljningsförordningen, att åt länsstyrelse bereddes samma befogenhet, som nu tillkomme polismyndighet i stad samt kronobetjänt och kommunalnämnd å landet. Och har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som uppgjort förslag till ändring af samma författningsrum, hemställt, huruvida Eders Kungl. Maj:t kunde finna anledning vidtaga åtgärder i ofvan angifvet syfte.

Vidare har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Värmlands län i underdånig skrifvelse den 25 sistlidne oktober, med ungefärligen samma motivering som länsstyrelsen i Stockholms län, gjort framställning i ändamål, att länsstyrelse tillades samma rätt att förordna om förbud för eller inskränkning i rätten till försäljning af brännvin, som redan tillkomme länsstyrelse i fråga om försäljning af vin och öl. Och har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Värmlands län, till belysande af behovet af sådan ändring i brännvinsförsäljningsförordningen, meddelat, att under vissa delar af den tid, nyssnämnda strejk

pågick och ölförsäljning i anledning därav var förbjuden, magistraten i två städer inom länet medgifvit viss försäljning af brännvin.

Kontroll- och justeringsstyrelsen har i infordradt underdånigt utlåtande den 20 nästlidne november för egen del anført, att det torde vara obestriddigt, att det vore behöfligt för länsstyrelse, som det ålåg att hafva omsorgsfull vårdnad därå, att allmän ordning och säkerhet upprätthölles, att hafva samma befogenhet med afseende å brännvinsförsäljningen som i fråga om försäljningen af vin och öl. Bestämmelse härom torde alltså böra införas i gällande förordning angående försäljning af brännvin; och hemställde styrelsen, att 35 § 1 mom. i nämnda förordning måtte erhålla den förändrade lydelse, Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms län föreslagit.

Mot en till länsstyrelse utsträckt rätt att i samma ordning som ortsmyndighet förbjuda eljest medgifven brännvinsförsäljning läser i och för sig icke något vara att erinra; och då erfarenheten visat, att saknaden af sådan befogenhet för länsstyrelse kan vålla olägenheter af betydelse, finner jag mig böra biträda det uppgjorda förslaget till ändring i 35 § brännvinsförsäljningsförordningen.

I anslutning härtill hemställer jag i underdånighet, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen besluta, att 35 § 1 mom. af nådiga förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning af brännvin skall från dag, som Kungl. Maj:t bestämmer, erhålla följande ändrade lydelse:

Polismyndighet i stad samt kronobetjänt och kommunalnämnd å landet åligge tillse, att å ställe, där detaljhandel med brännvin idkas, ordning samt de i denna författning meddelade föreskrifter noga iakttagas. När störande oordning förekommer eller anledning finnes att befara sådan, äga Kungl. Maj:ts befallningshafvande äfvensom polismyndighet i stad samt kronobetjänt och kommunalnämnd å landet anbefalla stängning af lokalen och rörelsens inställande.

Denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen gilla och bifalla; och skulle nådig proposition aflåtas till Riksdagen af den lydelse, bil. litt. . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Arvid Nordlindh.